

Περί Ξενιτείας - Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Φωτο:diktiospartakos.blogspot.com

Περί Ξενιτείας

1. Ξενιτεία είναι η οριστική εγκατάλειψις όλων εκείνων που υπάρχουν στην πατρίδα μας και πού μας εμποδίζουν να επιτύχωμε τον ευσεβή σκοπό της ζωής μας. Η ξενιτεία είναι απαρρησίαστος συμπεριφορά, κρυμμένη σοφία, σύνεσις πού δεν φανερώνεται, ζωή μυστική, σκοπός που δεν βλέπεται, λογισμός αφανής, όρεξις της ευτελείας, επιθυμία της στενοχωρίας, αιτία του θείου πόθου, πλήθος του θείου έρωτος, άρνησις της κενοδοξίας, βυθός της σιωπής.

2. Στην αρχή συνήθως ενοχλεί συνεχώς και έντονα αυτός ο λογισμός τους εραστάς του Κυρίου, ωσάν να τους φλογίζει θεϊκή φωτιά. Δηλαδή ο λογισμός, ο οποίος παρακινεί τους εραστάς ενός τόσο μεγάλου αγαθού να απομακρυνθούν από τους οικείους των, για να ζήσουν με ευτέλεια και θλίψι. Αυτός όμως ο λογισμός όσο σπουδαίος και αξιέπαινος είναι, άλλο τόσο χρειάζεται και πολλή διάκρισι. Διότι δεν είναι καλή κάθε απότομος και απόλυτος ξενιτεία.

3. Επειδή «**πάς προφήτης άτιμος έν τη πατρίδι αυτού**», όπως είπε ο Κύριος (Ματθ. Ιγ' 57), ας εξετάσωμε μήπως η ξενιτεία γίνη σ' εμάς αιτία κενοδοξίας [1]. Ξενιτεία είναι ο χωρισμός από όλα για να μείνη ο νους αχώριστος από τον Θεόν. Ξενιτεύων είναι ο εραστής και εργάτης του αδιακόπου πένθους.

Ξένος είναι αυτός που φεύγει κάθε σχέσι είτε με τους ιδικούς του είτε με τους ξένους.

4. Σύ πού βιάζεσαι να ξενιτεύσης ή να πάς στην έρημο, μη περιμένης να έλθουν μαζί σου ψυχές πού αγαπούν ακόμη τον κόσμο. Πρόσεχε, διότι ο κλέπτης δεν γίνεται αντιληπτός. Πολλοί που αποπειράθηκαν να πάρουν μαζί τους ανθρώπους ραθύμους και οκνηρούς για να τους σώσουν, εχάθηκαν μαζί με αυτούς, διότι σύν τώ χρόνω έσβησε εξ αιτίας τους το πύρ (της ψυχής τους). Από την στιγμή που εδέχθηκες μέσα σου την φλόγα, τρέχε. Διότι δεν γνωρίζεις πότε θα σβήση και θα σε αφήση στο σκοτάδι.

5. Δεν απαιτείται από όλους μας να σώσωμε τους άλλους. Διότι λέγει ο θείος Απόστολος: «**Άρα ούν έκαστος ημών, αδελφοί, περί εαυτού δώσει λόγον τώ Θεώ**» (Ρωμ. ιδ' 12). Και πάλι λέγει: «Ο διδάσκων έτερον, σεαυτόν ού διδάσκεις;» (Ρωμ. β' 21). Ενώ οπωσδήποτε όλοι έχομε χρέος να σώσωμε τον εαυτό μας.

6. Όταν ξενιτεύης, ασφαλίζου από τον γυρολόγο και φιλήδοно δαίμονα. Διότι η ξενιτεία του δίνει αφορμές να σε πολεμήση.

7. Είναι καλή η απροσπάθεια. Μητέρα της δε είναι η ξενιτεία.

8. Εκείνος που εξενίτευσε για τον Κύριον, δεν διατηρεί πλέον δεσμούς και σχέσεις με τίποτε, για να μη φανή ότι περιπλανάται και ξενιτεύει για την ικανοποίηση των παθών του. Εκείνος που έφυγε από τον κόσμο και εξενίτευσε, ας μην εγγίση πλέον στον κόσμο, διότι συνήθως τα πάθη είναι «**φιλεπίστροφα**», (αγαπούν δηλαδή να επιστρέφουν πίσω σ' αυτόν που τα είχε).

9. Η Εύα εξωρίσθηκε ακούσια από τον παράδεισο, ενώ ο μοναχός εξορίζεται εκούσια από την πατρίδα του. Και η μέν Εύα, εάν έμενε στον παράδεισο, θα επιθυμούσε και πάλι το ξύλο της παρακοής. Ο δε μοναχός θα διέτρεχε οπωσδήποτε κάθε ημέρα κίνδυνο από τους κατά σάρκα συγγενείς του.

10. Απόφευγε σαν μάστιγα τους τόπους των πτώσεων. Διότι όταν δεν υπάρχει εμπρός μας ένα οπωρικό, δεν ερεθίζεται και τόσο η όρεξίς μας.

11. Ούτε αυτός ο τρόπος και δόλος των κλεπτών, (των δαιμόνων δηλαδή), ας σου διαφεύγη: Μας συμβουλεύουν να μην χωριζώμαστε από τους κοσμικούς, διότι, λέγουν, θα είναι πολύς ο μισθός μας, εάν βλέποντας τις γυναίκες κυριαρχούμε στον εαυτό μας. Δεν πρέπει ασφαλώς να τους πιστεύωμε, αλλά μάλλον να κάνωμε το αντίθετο.

12. Όταν έχωμε απομακρυνθεί από τους ιδικούς μας ολίγο ή πολύ καιρό, και έχωμε αποκτήσει κάποια ευλάβεια ή κατάνυξι ή εγκράτεια, τότε έρχονται οι «**λογισμοί της ματαιότητος**»

και μας παροτρύνουν να επιστρέψωμε στην πατρίδα μας, για να οικοδομήσωμε, όπως λέγουν, πολλές ψυχές, να γίνωμε υπόδειγμα (μετανοίας) και να ωφελήσωμε όσους εγνώριζαν τις ανομίες της προηγούμενης ζωής μας. Αν τύχη δε να έχωμε και κάποια δύναμι λόγου ή ολίγη μόρφωσι, τότε οι δαίμονες μας παρακινούν να επιστρέψωμε στον κόσμο σαν σωτήρες των ψυχών και διδάσκαλοι, ώστε αυτά πού με τόση επιμέλεια συναθροίσαμε μέσα στο λιμάνι, να τα διασκορπίσωμε κακώς έξω στο πέλαγος.

13. Ας προσπαθήσωμε να μιμηθούμε όχι την γυναίκα του, αλλά τον ίδιο τον Λώτ. Διότι η ψυχή πού θα επιστρέψη εκεί απ' όπου βγήκε, θα γίνη σαν το χαλασμένο αλάτι και θα μένη πλέον στήλη νεκρά και ακίνητη.

14. Φεύγε από την Αίγυπτο «**αμεταστρεπτί**», (χωρίς καμμία σκέψη επιστροφής). Διότι οι καρδιές πού ενοστάλησαν την Αίγυπτο, την Ιερουσαλήμ -την γη δηλαδή της απαθείας- δεν την αντίκρυσαν.

15. Μερικοί πού στην αρχή (της επιστροφής τους) λόγω της πνευματικής τους ανωριμότητος εγκατέλειψαν τον τόπο τους και εν συνεχεία (ανδρώθηκαν πνευματικά) και εκαθαρίσθησαν τελείως από τα πάθη τους, μπορεί να επιστρέψουν πάλι στον τόπο τους, με τον σκοπό ίσως να σώσουν και άλλους αφού εσώθηκαν οι ίδιοι, πράγμα ωφέλιμο για τις ψυχές. (Ας γνωρίζουν όμως ότι) ο Μωϋσής εκείνος ο θεόπτης αν και απεστάλη από τον ίδιο τον Θεόν για να σώση το γένος των ομοφύλων του, αντιμετώπισε πολλούς κινδύνους, όταν επέστρεψε από την έρημο στην Αίγυπτο, δηλαδή αντιμετώπισε πολλούς σκοτασμούς, όταν επέστρεψε στον κόσμο.

16. Είναι προτιμότερο να λυπήση κανείς τους γονείς του παρά τον Κύριον. Διότι αυτός και μας έπλασε και μας έσωσε. Ενώ οι γονείς πολλές φορές κατέστρεψαν αυτούς που αγάπησαν και τους έστειλαν στην κόλασι.

17. Ξένος πραγματικά είναι εκείνος πού σαν να ευρίσκεται ανάμεσα σε ξενόγλωσσους ανθρώπους ησυχάζει και σιωπά έχοντας πλήρη συναίσθησι του τι κάνει.

18. Δεν φεύγωμε μακρυά από τους συγγενείς μας ή τους τόπους μας, επειδή τους μισούμε. Μη γένοιτο! Αλλά για να αποφύγωμε την βλάβη πού μας προκαλούν.

19. Όπως σε όλα τα άλλα έτσι και σ' αυτό έχωμε διδάσκαλο τον Κύριον. Διότι και ο ίδιος πολλές φορές εγκατέλειψε τους κατά σάρκα οικείους του. Και όταν άκουσε από μερικούς την ειδοποίησι: «Η μήτηρ σου και οι αδελφοί σου ζητούσί σε», αμέσως ο καλός μας Διδάσκαλος μας υπέδειξε το «απαθές μίσος», απαντώντας: «Μήτηρ μου και αδελφοί μου εισίν, οι ποιούντες το θέλημα του Πατρός μου του έν

τοίς ουρανοίς» (Ματθ. ιβ' 47-50).

20. Ας είναι για σένα πατέρας εκείνος πού και θέλει και μπορεί να κοπιάση μαζί σου, για να κάνη ελαφρότερο το φορτίο των αμαρτημάτων σου. Μητέρα, η κατάνυξις, η οποία έχει την δύναμι να σε αποπλύνη από τον ρύπο της αμαρτίας. Αδελφός, εκείνος που κουράζεται και συναγωνίζεται μαζί σου στον δρόμο που ανεβάζει στον ουρανό. Σύζυγο αχώριστο απόκτησε την μνήμη του θανάτου. Τέκνα σου φίλτατα ας είναι οι στεναγμοί της καρδιάς. Ως δούλο έχε το σώμα σου. Ως φίλους τις άγιες αγγελικές δυνάμεις, οι οποίες μπορούν να σε βοηθήσουν την ώρα του θανάτου σου, εφ' όσον γίνουν φίλοι σου. **«Αύτη η γενεά ζητούντων τον Κύριον»**(Ψαλμ. κγ' 6).

21. Ο πόθος του Θεού σβήνει τον πόθο των γονέων. Αυτός που ισχυρίζεται ότι διατηρεί και τους δύο πόθους, απατά τον εαυτό του, εφ' όσον ακούει τον Κύριον να λέγη: «Ουδείς δύναται δυσί κυρίοις δουλεύειν» κ.λ.π.(Ματθ. στ' 24).

22. Ο Κύριος είπεν: «Δεν ήλθα να βάλω ειρήνη στην γη ούτε αγάπη γονέων προς τα τέκνα ή (αδελφών προς) τους αδελφούς, σε όσους απεφάσισαν να με υπηρετήσουν. Αντιθέτως ήλθα να φέρω μάχη και μάχαιρα, να διχάσω τους φίλους του Θεού από τους φίλους του κόσμου, τους υλικούς από τους πνευματικούς, τους φιλοδόξους από τους ταπεινόφρονες» (Ματθ. ι' 34). Ο δε Κύριος ευφραίνεται γι' αυτήν τη διαμάχη και τον χωρισμό, πού γίνεται για την αγάπη του.

23. Πρόσεχε, πρόσεχε, εσύ που έχεις πολλή αγάπη και «προσπάθεια» στους ιδικούς σου, μήπως και σου φανούν όλα όσα εγκατέλειψες βυθισμένα στα νερά (των δακρύων και του πόνου). Και έτσι επιστρέψης πίσω και παρασυρθής και σύ και βυθισθής στα νερά και στον κατακλυσμό της φιλοκοσμίας. Μη συγκινηθής από τα δάκρυα των γονέων ή των φίλων σου, διότι διαφορετικά πρόκειται να δακρύζης αιωνίως.

24. Όταν σε περικυκλώσουν σαν μέλισσες, ή μάλλον σαν σφήκες, οι συγγενείς σου, θρηνούντες για σένα, προσήλωσε τότε αμέσως το βλέμμα της ψυχής σου στον θάνατο και στις αμαρτωλές πράξεις σου, ώστε με τον ένα πόνο να κατορθώσης να αποδιώξης τον άλλον.

25. Υπόσχονται σ' εμάς με πονηρία οι ιδικοί μας (κατά την σάρκα), αλλά όχι ιδικοί μας (κατά το πνεύμα), ότι θα κάνουν ότι μας αρέσει, (εάν μείνωμε κοντά τους). Ο πραγματικός τους όμως σκοπός είναι να μας εμποδίσουν από τον εκλεκτό δρόμο που διαλέξαμε και εν συνεχεία να μας παρασύρουν στον ιδικό τους σκοπό.

26. Όταν αναχωρήσωμε από τους τόπους μας, ας διαλέξωμε μέρη όπου θα υπάρχη ολιγωτέρα παρηγορία, ολιγώτερες αφορμές για κενοδοξία και περισσότερες για

ταπεινώσι. Αλλιώςτικά φεύγομε και πετούμε μαζί με τα πάθη μας.

27. Απόφευγε να εκθειάζης και να φανερώνης την ευγενική σου καταγωγή και την κοσμική σου δόξα, για να μη φανής άλλος στα λόγια και άλλος στα πράγματα.

28. Κανείς δεν παρέδωσε τόσο πολύ τον εαυτόν του στην ξενιτεία, όσον ο μέγας εκείνος, (δηλαδή ο Αβραάμ), ο οποίος άκουσε τα λόγια: «Έξελθε έκ της γής σου και έκ της συγγενείας σου και έκ του οίκου του πατρός σου» (Γεν. ιβ' 1), παρ' όλο πού εκαλείτο να μεταβή σε χώρα αλλόγλωσσο και βαρβαρική.

29. Μερικές φορές ο Κύριος δοξάζει υπερβολικά κάποιον πού εξενιτεύθηκε όπως ο μέγας (Αβραάμ). Όμως είναι καλό η δόξα αυτή, παρ' όλο που δίδεται εκ Θεού, να αποκρούεται με την ασπίδα της ταπεινώσεως.

30. Όταν οι δαίμονες ή και οι άνθρωποι μας επαινούν σαν για μεγάλο κατόρθωμα για την ξενιτεία μας, τότε εμείς ας συλλογισθούμε Εκείνον που εξενίτευσε για μας και ήλθε από τον ουρανό στην γη, και με την σκέψη αυτή θα διαπιστώσωμε ότι εμείς εις τον αιώνα του αιώνος δεν θα κατορθώσωμε να ξεχρεώσωμε μία τέτοια ξενιτεία.

31. Είναι επικίνδυνη, η «προσπάθεια» προς κάποιον ιδικό μας ή και ξένο. Αυτή μπορεί σιγά-σιγά να μας τραβήξη προς τον κόσμο και να σβήση τελείως την φλόγα της κατανύξεως.

32. Όπως είναι ακατόρθωτο να κοιτάζη κανείς με το ένα μάτι τον ουρανό και με το άλλο την γη, έτσι είναι αδύνατον να μη κινδυνεύση η ψυχή εκείνου, πού δεν εξενίτευσε τελείως από όλους -ιδικούς του και ξένους- όχι μόνο με το σώμα, αλλά και με τον λογισμό.

33. Με πολύ κόπο και μόχθο θα αποκτήσωμε καλό ήθος και καλή εσωτερική κατάστασι. Είναι όμως δυνατόν εκείνο πού με πολύ κόπο κατωρθώσαμε, να τα χάσωμε μέσα σε μια στιγμή. Διότι «φθείρουσιν ήθη χρηστά ομιλίας κακαί» (Α' Κορ. ιε' 33), κοσμικές και συγχρόνως άκοσμες.

34. Αυτός που μετά την απάρνησι του κόσμου συναναστρέφεται με κοσμικούς ή παραμένει κοντά τους, οπωσδήποτε ή θα πέση στα δίχτυα τους ή θα μολύνη την καρδιά του με κοσμικές σκέψεις. Αλλά και αν ακόμη δεν μολυνθή έτσι, θα μολυνθή κατακρίνοντας εκείνους που μολύνονται.

Περί των ονείρων των αρχαρίων

Το ότι ο νους που διαθέτω είναι ολωσδιόλου ατελής και γεμάτος από άγνοια, δεν είναι δυνατόν να το κρύψω. Ο λάρυγγας διακρίνει τα φαγητά, και η ακοή την έννοια των λόγων. Την αδυναμία των οφθαλμών την φανερώνει το δυνατό φως του

ηλίου και την αμάθεια της ψυχής μου την αποκαλύπτουν τα λόγια μου. Ο νόμος όμως της αγάπης αναγκάζει να επιχειρή κανείς πράγματα πού υπερβαίνουν την δύναμί του.

Νομίζω λοιπόν -δεν δογματίζω- ότι ύστερα απ' όσα ελέχθησαν περί ξενιτείας, ή μάλλον μαζί με αυτά, πρέπει να επακολουθήσουν και να λεχθούν ολίγα περί των ονείρων. Τόσα, όσα χρειάζονται, ώστε ούτε σ' αυτόν τον δόλο των δολίων δαιμόνων να είμαστε αμύητοι.

36. Όνειρο είναι μία κίνησις του νου, ενώ το σώμα ευρίσκεται ακίνητο.

37. Φαντασία είναι μία εξαπάτησις των οφθαλμών, όταν το μυαλό κοιμάται. **Φαντασία είναι μία παρασάλευσις του νου, ενώ το σώμα είναι ξύπνιο.** Φαντασία είναι ένα θέαμα πού δεν υπάρχει στην πραγματικότητα.

38. Είναι φανερή η αιτία που θελήσαμε, μετά τους προηγούμενους λόγους, να ομιλήσωμε για τα όνειρα. Αφού εγκαταλείψωμε για τον Κύριον τα σπίτια μας και τους οικείους μας και με την ξενιτεία για την αγάπη του Χριστού πωλήσωμε τον εαυτό μας, τότε οι δαίμονες επιχειρούν να μας ταράζουν με όνειρα. Παρουσιάζουν δε σ' αυτά τους ιδικούς μας ότι θρηνούν, πεθαίνουν, καταστεναχωρούνται και βασανίζονται εξ αιτίας μας. **Εκείνος λοιπόν πού πιστεύει στα όνειρα ομοιάζει μ' αυτόν που κυνηγά την σκιά του και προσπαθεί να την πιάση** (Σοφ. Σειράχ λδ' 2).

39. Οι δαίμονες της κενοδοξίας εμφανίζονται στον ύπνο μας σαν προφήτες. Συμπεραίνουν σαν πανούργοι πού είναι, μερικά από τα μέλλοντα να συμβούν και μας τα προαναγγέλλουν. Και όταν αυτά πραγματοποιηθούν, εμείς μένομε έκθαμβοι, και υπερηφανεύεται ο λογισμός μας με την ιδέα ότι πλησιάσαμε στο προορατικό χάρισμα.

40. Σε όσους τον πιστεύουν, ο δαίμων αυτός φάνηκε πολλές φορές αληθινός προφήτης. Σε όσους όμως τον περιφρονούν πάντοτε αποδείχθηκε ψεύτης. Διότι, σαν πνευματική ύπαρξις πού είναι, βλέπει όσα συμβαίνουν μέσα στην ατμόσφαιρα, και μόλις αντιληφθή ότι κάποιος πεθαίνει, τρέχει αμέσως σ' εκείνους πού είναι ελαφρόμυαλοι και τους το προλέγει με τα όνειρα.

41. Τίποτε μελλοντικό δεν γνωρίζουν οι δαίμονες από προγνωστική δύναμι. Διότι τότε θα μπορούσαν και οι μάγοι να μας προλέγουν τον θάνατό μας.

42. Στον ύπνο μας πολλές φορές οι δαίμονες «μετασχηματίζονται εις αγγέλους φωτός» (Β΄ Κορ. ια΄ 14) και σε μορφές αγίων Μαρτύρων, τους οποίους παρουσιάζουν να έρχονται προς το μέρος μας. Έτσι αφού ξυπνήσωμε μας βυθίζουν σε υπερηφάνεια και χαρά.

43. Το σημείο από το οποίο θα διακρίνης την πλάνη είναι τούτο: Οι άγγελοι μας δείχνουν την κόλασι, την Κρίσι και τον χωρισμό, και έτσι μας κάνουν να ξυπνούμε έντρομοι και περίλυποι.

44. Εάν αρχίσωμε να πιστεύωμε στους δαίμονες κοιμώμενοι, ύστερα θα εμπαιζώμεθα από αυτούς και ξύπνιοι. Εκείνος που πιστεύει στα όνειρα είναι εντελώς άσοφος και άπειρος, ενώ αυτός πού δεν πιστεύει τίποτε είναι πραγματικά συνετός και σοφός.

45. Πίστευε μόνο σ' εκείνα πού σου αναγγέλλουν για την κόλασι και την Κρίσι. Εάν όμως δημιουργήται μέσα σου απόγνωσις, τότε και αυτά τα όνειρα προέρχονται από τους δαίμονες.

Βαθμίσ τρίτη! Δρόμος πού οδηγεί στην ισάριθμη Αγία Τριάδα. Εκείνος που ανέβηκε ας μη κοιτάξη δεξιά ή αριστερά.

[1] *Ενώ δηλαδή στην πατρίδα μας δεν απελαμβάναμε κάποιας ιδιαιτέρας προσοχής και εκτιμήσεως, ως συνήθεις και γνώριμοι και ασήμαντοι άνθρωποι, στην ξένη χώρα παρουσιαζόμεθα ως σπουδαίοι και αξιόλογοι.*

Από το βιβλίο «Κλίμαξ», Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου
Ιεράς Μονής Παρακλήτου

Πηγή: askitikon.eu